

Kracht wordt volbracht in zwakheid 2 Korinthe 12.2–10

Rev Dr Jos M. Strengholt
Maadi 2009; Arnhem-Nijmegen 2018

Hoe vaak heb je ooit tegen een vriend of tegen je echtgenoot of echtgenote gezegd: 'Ik ben zo blij dat ik ziek ben; ik ben zo blij dat ik met de hamer op mijn duim heb geslagen; prijs God, mijn bedrijf is failliet gegaan.'

De apostel Paulus schreef aan de gemeente in Korinthe dat hij zich verheugde in zijn zwakheden.

Ik denk dat het eerlijk is om te zeggen dat wij allemaal liever succes, kracht en overwinning vieren. Bij een wereldkampioenschap zijn de teams die winnen blij, terwijl de teams die verliezen verslagen zijn. En hun supporters ook.

1. Paulus wordt bekritiseerd in Korinthe

De apostel Paulus werd door de gemeente in de Griekse stad Korinthe zwaar bekritiseerd omdat hij niet het soort apostel was dat zij graag wilden. De kern van het probleem was dat Paulus, in de ogen van de plaatselijke cultuur, als een zwakke man overkwam. Een verliezer. En voor verliezers hebben we toch geen tijd?

Er waren inmiddels andere, nieuwe apostelen in de gemeente gekomen, ware toplui, die zich presenteerden als krachtige leiders. Vergeleken met hen, wat stelde Paulus nou voor?

Een belangrijk onderdeel van hun kritiek was dat Paulus niet de indrukwekkende redenaar was die deze nieuwkomers waren. Paulus weigerde gebruik te maken van de meest spectaculaire Griekse stijlen van openbare welsprekendheid. Hij was niet verijnd genoeg; hij volgde niet de stijl van de Griekse sofisten, de destijds populaire filosofische school.

Daarnaast werd Paulus ook regelmatig vervolgd. Hij leed onder slapeloze nachten, honger en dorst, en nog veel meer. Daardoor was het gemakkelijk om te suggereren dat God hem niet zegende.

"Zegent God niet degenen die goed doen, en straft Hij niet de kwaaddoeners?"

Ook veel christenen gebruiken tegenwoordig vergelijkbare maatstaven om christelijk leiderschap te beoordelen. Voor velen lijken televisie-evangelisten en voorgangers van megakerken de norm te zijn voor goed christelijk leiderschap en voor wat het betekent een ware dienaar van God te zijn. Het zijn meestal begaafde sprekers, uitstekende zakenmensen en indrukwekkende managers.

Alle predikanten en voorgangers kennen dit probleem. Het is zo gemakkelijk om in de verleiding te komen te denken dat uiterlijk,

welsprekendheid, communicatieve vaardigheden en zakelijke of organisatorische kwaliteiten uiteindelijk het belangrijkste zijn.

Hoe antwoordt Paulus zijn critici?

Hij had kunnen spreken over de tekenen en wonderen die zijn bediening begeleidden. Hij had kunnen wijzen op het feit dat hij zelfs tegenover machthebbers in het Romeinse Rijk van het evangelie van Jezus Christus had getuigd. Hij had kunnen vertellen over zijn geestelijk leven en de visioenen die God hem had gegeven.

Maar dat probeert hij juist te vermijden.

2. Paulus' antwoord

Hij doet precies het tegenovergestelde. Meerdere keren geeft hij in zijn brief een indrukwekkende lijst — niet van zijn successen, maar van zijn ellende. Hij beveelt zichzelf aan als een dienaar van God door juist zijn zwakheid, problemen en vervolgingen te noemen als de kenmerken van echt apostelschap.

Opmerkelijk genoeg lijkt de lijst van ellendige omstandigheden die Paulus geeft sterk op de lijsten waarmee Griekse moraalfilosofen indruk maakten op hun heidense toehoorders.

Die Griekse filosofen lieten zien hoe verschrikkelijk hun omstandigheden waren, maar benadrukten vervolgens dat zij zich daar totaal niet door lieten beïnvloeden.

Zo wilden zij aantonen dat zij zo los stonden van die harde werkelijkheid dat dit bewees dat de goden werkelijk in hen aanwezig waren. Een soort boeddhistische ontkenning van het lijden van de werkelijkheid.

Paulus staat daar helemaal niet los van. Hij zegt niet dat zijn uiterlijke omstandigheden voor hem onbelangrijk zijn. Integendeel, ze zijn heel reëel en heel belangrijk. Hij ontkent niet dat de moeilijkheden zwaar op hem drukken. Integendeel, hij bad herhaaldelijk dat God sommige van die problemen van hem zou wegnemen.

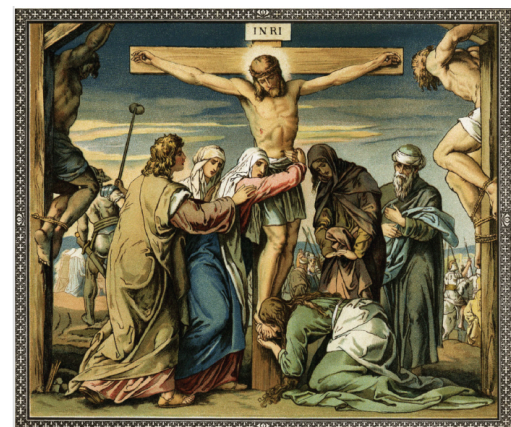
Elders in dezelfde brief beschrijft Paulus hoe neerslachtig en moedeloos hij op een bepaald moment was vanwege alle moeilijkheden waarmee hij werd geconfronteerd. Depressieve gevoelens en diepe moedeloosheid kunnen ook deel uitmaken van een normaal christelijk leven. Als wij ons diep terneergeslagen voelen, betekent dat niet dat God ons heeft verlaten.

Paulus maakt duidelijk dat zulke omstandigheden onlosmakelijk verbonden zijn met het leven in verbondenheid met Jezus Christus.

Omdat ons leven met Christus verbonden is, kunnen zulke zwakheden niet worden vermeden.

Voor hen die Jezus Christus, de gekruisigde Heer, willen volgen, komt lijden in het leven niet als iets onverwachts.

Modellen van het christelijke leven of van christelijke dienst die zwakheid proberen te vermijden of haar plaats in onze dagelijkse ervaring minimaliseren, zijn eenvoudigweg onwaar.

Ik denk dat zij voortkomen uit een onvoldoende besef van het lijden van God in Jezus Christus.

Dat betekent natuurlijk niet dat het christelijke leven alleen maar somberheid en ellende is. Christen zijn is iets geweldigs.

Ook in ons dagelijkse leven plukken wij veel vruchten van het volgen van Christus. In ons gezinsleven, in een gezondere levensstijl, in de vele goede vrienden die wij hebben, in mensen die ons steunen in tijden van nood. En het is ook waar dat God, op ons gebed, onze omstandigheden vaak ten goede verandert.

Maar verkondigen dat God ons leven altijd gemakkelijk en comfortabel zal maken, is eenvoudigweg onjuist. Het is niet waar, en bovendien suggereert het dat lijden en moeilijkheden geen enkel positief doel dienen. Voor een christen kunnen zij echter wel degelijk een positief doel hebben.

3. Kracht wordt volbracht in zwakheid

Paulus gebruikt in dit verband een raadselachtige uitspraak. Hij zegt dat kracht in zwakheid wordt volbracht.

Wat bedoelt hij daarmee?

Uit de context blijkt duidelijk dat Paulus spreekt over zijn eigen zwakheid en over de kracht van Christus. Paulus is blij met zijn zwakheden, omdat juist wanneer hij zwak is, de kracht van Christus in zijn leven werkzaam kan zijn.

Onze moeilijkheden zijn een beproeving van onze geestelijkheid, van ons geloof. De tegenstand die wij in het leven ervaren, heeft een zuiverende uitwerking. Zij dwingt ons om te ontdekken wie wij werkelijk zijn als christenen en wat er werkelijk toe doet.

Onze moeilijkheden drijven ons bovendien naar God toe. Ze maken ons meer biddend en nodigen Hem opnieuw uit in ons leven. Daardoor wordt Zijn aanwezigheid veel tastbaarder en zichtbaarder, omdat Hij ons volharding geeft te midden van onze omstandigheden.

Als christenen moeten wij deze paradox onder ogen zien: zwakheid is een noodzakelijke voorwaarde voor het zichtbaar worden van Gods kracht in ons leven.

Aan het einde komen van onze eigen mogelijkheden betekent niet het einde van Gods mogelijkheden. Juist wanneer wij zwak zijn en hulp nodig hebben, staan wij open om Gods hulp in ons leven te ontvangen.

En het zichtbaar worden van Gods kracht betekent niet noodzakelijk dat onze moeilijkheden worden weggenomen. Dat is precies wat Paulus in het gedeelte dat wij hebben gelezen zegt. Hij bad dat God zijn omstandigheden zou veranderen, maar dat gebeurde niet. God greep niet in om zijn leven aangenaam en gemakkelijk te maken.

Origenes, een van de vroege Egyptische kerkvaders, zei hierover:

God verlost ons van onze verdrukkingen niet door ons eruit weg te nemen, maar door ervoor te zorgen dat zij ons niet verpletteren.

Elders in zijn brief aan de gemeente van Korinthe vergelijkt Paulus zichzelf met een kwetsbare aarden kruik. Dat is eigenlijk geen erg vleiende vergelijking, maar de gedachte is dezelfde.

Je hoeft geen superster te zijn. God kan je gebruiken als je een breekbare aarden kruik bent. Een eenvoudige aardewerken pot is al voldoende.

Paulus verwijst hier waarschijnlijk naar de Korinthische olielampen, die in het hele Romeinse Rijk bekend waren. Hoe kwetsbaarder zij waren, des te meer licht zij doorlieten.

Juist wanneer de lamp op haar zwakst was, scheen het licht het helderst.

Wanneer wij niet meer weten hoe het verder moet, is Hij daar. Juist wanneer wij kwetsbaar zijn, wordt Zijn licht in ons leven zichtbaar.

De gemeente in Korinthe had dringend behoefte aan dit nieuwe kader om te begrijpen wat het betekent christen te zijn.

Menselijke zwakheid is geen belemmering voor Gods plannen. Het is het kanaal dat Hij heeft uitgekozen.

Allereerst zien wij dat in onze Heere Jezus Christus — stervend aan het kruis — maar ook in Zijn volgelingen.

Wij zijn hier om God te dienen. God is er niet om mij te dienen door mij uiterlijk succes te geven of alles van mijn verlanglijstje te schenken.

Verbonden zijn met Jezus Christus, dát is in Gods ogen werkelijk succes.

Uiterlijke voorspoed, gezondheid en succes zijn geen bewijzen dat God ons zegent. Het bewijs van Zijn zegen is dat wij Jezus Christus en Zijn evangelie kennen, dat wij het voorrecht hebben deel uit te maken van Zijn nieuwe Koninkrijk, en dat wij in tijden van nood aan Hem vasthouden en Hij met ons is.

Niet-christenen kunnen respect hebben voor de hoge morele normen van hun christelijke buuren en misschien enigszins onder de indruk zijn van hun levensstijl.

Maar wanneer zij zien dat die christelijke buur dezelfde menselijke zwakheden kent, dezelfde angsten en frustraties ervaart, met dezelfde verleidingen worstelt, en toch een innerlijke kracht bezit die laat zien dat er een andere dimensie werkzaam is in zijn leven, dan is juist dát het getuigenis dat een ongelovig hart kan openen voor het evangelie.

De populaire westerse levensfilosofie leert:

"Laten wij vandaag eten, drinken en televisie kijken, want morgen gaan we lijnen."

Onze westerse cultuur lijkt zo gericht op het maximaliseren van positieve ervaringen in het heden, op genieten vandaag, dat zij niet meer weet hoe zij moet omgaan met de werkelijkheid van vandaag, met de realiteit van het lijden.

Als wij geen hoop hebben die verder reikt dan dit leven, dan moeten al onze verlangens natuurlijk in dit leven worden vervuld. Anders zou dit leven immers niet de moeite waard zijn.

Cyprianus was bisschop van Carthago, in het huidige Tunesië. Hij leefde in dezelfde tijd als Origenes van Alexandrië. In zijn uitleg van het gedeelte uit Paulus dat wij hebben gelezen schreef hij:

Dit is uiteindelijk het verschil tussen ons en hen die God niet kennen: zij klagen en morren in tegenspoed, terwijl tegenspoed ons niet afbrengt van de waarheid, de deugd en het geloof, maar ons juist beproeft in het lijden. (Over de Sterfelijkheid, 13)

Zoals goud wordt beproefd en gelouterd in het vuur.

Cyprianus kwam uit een rijke familie, maar gaf zijn bezittingen weg. Uiteindelijk stierf hij op 14 september 258 na Christus als martelaar in zijn eigen stad.

Conclusie

Welke troost hebben de 'superapostelen' in Korinthe, en de welvaarts- en gezondheidspredikers van onze tijd, voor mensen die lijden? Voor mensen die ziek zijn of arm? Wanneer wij werkloos worden of onze investeringen verliezen? Wanneer wij te maken krijgen met problemen in ons gezin?

Ik vrees dat zij geen troost kunnen bieden, omdat zij uiteindelijk zullen zeggen dat ellende in het leven koste wat kost bestreden moet worden en dat zij slechts bewijst dat God ons niet zegen.

Maar grote problemen in ons leven kunnen wij niet vermijden. De suggestie dat dit wel zou kunnen, is een leugen. Wij zullen allemaal, vroeg of laat, met grote crises worden geconfronteerd.

En juist midden in die omstandigheden zegen God ons.

Paulus' benadering — tegenspoed zien als een gelegenheid voor God om Zijn aanwezigheid in ons leven te tonen — doet niet alleen veel meer recht aan de werkelijkheid, maar is ook veel pastoraler.

Gods doel met ons leven is niet dat Hij ons uit alle moeilijkheden laat ontsnappen, maar dat Hij ons steeds hechter aan Zich verbindt. Hij gebruikt zulke gebeurtenissen om onze totale ontoereikendheid aan het licht te brengen en Zijn volkomen betrouwbaarheid te tonen. In tijden van nood nemen wij onze toevlucht tot Hem.

Onze God is de Vader van alle vertroosting. Hij komt naar ons toe op de momenten dat wij Hem het hardst nodig hebben. Juist op die momenten mogen wij verwachten dat God het meest nabij is, het duidelijkst zichtbaar.

In onze zwakheid wordt Zijn kracht zichtbaar.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen